

Planteskadegjørere i anleggsvirksomhet

– PCN og floghavre

Tone Merete Gislerud
fagrådgiver for Mattilsynet region Øst

Regelverk

Matloven stiller krav om at enhver skal utvise nødvendig aktsomhet jf §18, slik at det ikke oppstår fare for utvikling eller spredning av planteskadegjørere. Det er også varslingsplikt jf § 6 ved mistanke eller påvisning av skadegjørere.

Generelt gjelder at jord ikke uten videre kan føres bort fra en eiendom uten at jordas status for planteskadegjørere og floghavre er avklart.

Faren for spredning av at uønska og alvorlige planteskadegjørere og ugress er størst fra dyrka mark, men kan også forekomme andre steder. Hovedsakelig er risikoen størst knyttet til de øverste 60 cm av jorda. Dypere jordlag kan i utgangspunktet flyttes på uten at det stilles krav, dersom det holdes adskilt fra jorda over.

Floghavre

Forskrift om floghavre

- § 1. Formålet med forskriften er å sikre bekjempelse og hindre spredning av floghavre.
- § 4. Registrering i offentlig register
- § 8. Forbud mot og vilkår for import og omsetning
- § 9. Plikt til å rengjøre maskiner, utstyr, lagerrom, tørke, transportmidler og emballasje

De som ønsker det, kan få tilsendt liste over floghavreregistrerte eiendommer ved å ta kontakt med Mattilsynet.

Forbudet mot omsetning av jord retter seg mot eiendommer med floghavre, og ikke bare de eiendommene som er registrert i floghavreregisteret.

Selv om en eiendom allerede har floghavre, kan det være at eier/driftsansvarlig ikke ønsker at ugresset spres innad på eiendommen. Det finnes også eiendommer som har floghavre, men som ikke er blitt registrert.

Det er forbudt å omsette jord fra eiendommer med floghavre (med omsetning menes når jord fraktes til en annen eiendom). Det kan søkes om dispensasjon dersom det er gode grunner for at jorda likevel bør kunne flyttes.

Rengjøring av maskiner både ved maskinsamarbeid og anleggsvirksomhet

Potetcystenematoder (PCN)

[Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere](#) § 4 og vedlegg 1 – hvit og gul PCN

- Det er i henhold til forskriften forbudt å flytte jord med PCN ut av eiendommen. Arbeid med smitta jord må derfor utføres på en slik måte uten at smitten spres. Bruksområder for slik jord som kan aksepteres er varig deponi, nedgraving og tildekking med minst 50cm masse og bruk i veiskråninger eller veirabatter.
- I noen tilfeller har det blitt gitt tillatelse til å flytte smitta jord fra en eiendom til en annen, når status har vært lik og f.eks. der eiendommene tilhører samme driftsenhet.
- Register over eiendommer som er [registrert med PCN](#):
- Mange eiendommer har aldri vært prøvetatt. Selv om en eiendom ikke står oppført i registeret, må det derfor vurderes om det likevel må tas ut jordprøver for testing.
- **Informasjonsbrosjyre:** [Potetcystenematoder](#)

Mer informasjon

- [Informasjon](#) på Mattilsynets hjemmesider
- [Informasjonsbrosjyrer](#) (om bl.a. rød marg, rød rotråte, potetcystenematoder, løkhvitråte, lys ringråte og potetkreft)
- [Veileder for jordprøvetaking](#)
- [Forvaltningspraksis for PCN](#)
- [Veileder til matjordplan \(statsforvalteren.no\)](#)